

JORDAN STAVROV, SKRIVNA ZAVEZA

prevod Peter Kuhar, spremna beseda Goran Gluvić, Mondena Grosuplje, 2001, 405 str.

Vladimir Gajšek

V civilnopravnem smislu poskuša avtor v poglavjih *Pot je zelo vijugava*, *Ostali ste samo spomin* in *Življenje je potovanje v smrt* opredeliti krivdo za povzročeno škodo po sebilastnem spoznanju, ali je imel storilec prometne nesreče kakšne posledice, sicer pa tudi, ali bi bilo mogoče ugotoviti voljo storilca, da je dejanje povzročilo škodno posledico. Avtor ob izgubi dveh izmed treh sinov kot literarnih oseb ne more dognati niti najvišje stopnje krivde, torej neposrednega naklepa, lahko pa navaja vsaj nižjo stopnjo krivde, torej malomarno vožnjo avtobusarja, ki za smrt ob trčenju ne odgovarja niti kazensko. Če bi bilo res in le ko bi bilo res, da je povzročitelj prometne nesreče, v kateri je polkovnik Gordan izgubil sinova Milana in Andreja, medtem ko je Jurij po nesreči preživel, v povprečju bil kriv trčenja le zaradi nepazljivosti avtobusar, tedaj ni res, da bi bili krivi mrtvi ali do smrti poškodovani. Avtobusarjeva malomarna kot skrajno nepazljiva vožnja bi namreč tedaj pomenila, da takšne vožnje pravzaprav od voznika nihče ne pričakuje, saj je morala biti po romaneskni navedki stopnja malomarne vožnje skrajna ali zelo visoka. V poklicni skrajno malomarni vožnji je potemtakem vozil avtobusar, bil med vožnjo pri polni zavesti in odgovoren, pri čemer ni niti pomislil na opustitev svoje nevarne vožnje, da ne bi nastala sicer prepovedana posledica. Kot poklicni voznik avtobusa je moral avtobusar vsekakor vedeti, čeprav pa ne po osebnih lastnostih, da lahko celo z nezavestno malomarnostjo povzroči ali vsaj pogojuje prometno nesrečo. Kot piše avtor, so bili dokazni predlogi nesrečnega očeta zavrženi, dokazuje javnega tožilca, ki da so bili prepisani prometno miličniški zapisnik, pa je sodišče vnaprej upoštevalo za edino verodostojne – toda skice in druga dokazila je posredoval polkovnik tudi skupaj z izsledki ali izračuni vojaške prometne policije – med dokazili prometnega miličništva in vojaške prometne policije ni prišlo niti do primerjave, kaj je in kaj ni res, saj so bili očetovi dokazi sodno zavrženi, zato nični, kljub temu, da bi moral biti dovoljen seveda nasprotni – očetov – dokaz. Iskanje in zbiranje dokazov, njihovo zavarovanje, tudi odločitev o izvedbi dokazov ter izvedba in končna presoja dokazov se je polkovniku Gordanu sesula, ker ni mogel sodelovati v procesnem dejanju dokazovanja. Verjetno ni razumel, da gre za presojo o verodostojnosti, resničnosti ali neresničnosti le pravno relevantnega dejstva, ko je poskušal polkovnik Gordan v sodnem postopku prepričati sodišče prav o tem dejstvu. Zato se lahko užaloščeni oče in mati samo osramočeno in žalostno jokata ter nenehno žalujeta, medtem ko ju peče krivica, ki je po uradni dolžnosti ne moreta niti ravno dokazati ali ovreči sodnega sklepa v po svoje sprejetem, opisanem dokaznem sredstvu. Norme procesnega prava so tukaj na strani storilca, ne pa žrtve, saj ostane dokazno breme očitno prepuščeno poljubni, če ne celo vnaprejšnji razlagi dejstev. Čeprav je polkovnik Gordan z vojaško prometno-policijskim izvedenstvom opravil ponovni ogled nesreče, hotel prispevati poizvedbo prič in ko je hotel biti zaslišan kot stranka, ovreči pa miličniški zapisnik kot listino, mu tega niti pritožbeno ni uspelo.

Kljub opisanemu dokazovanju trilogija Jordana Stavrova *Skrivna zaveza* ni kriminalka, ampak je mešanica sentimentalnega in družinskega romana. Ko polkovnik Gordan ugotovi, da ga v sodnem postopku noče sodišče niti zaslišati, niti kot očetno pričo in ne kot stranko, da bi sodišče izvedlo dokaz in spoznalo, da je takšno zaslišanje tudi potrebno, namreč zaradi ugotovitev pomembnih dejstev, ostaja pripoved na ravni le osebne, zato tajne zaobljube.

Roman Jordana Stavrova *Skrivna zaveza* je ponekod preveden površno in nekorektno, saj prevajalec ni razlikoval primeroma med grehom, zmoto in napako, ponekod pa je postavljala prevodna dvoumja, primeroma po 2. delu *Ostali ste samo spomin*, kjer ne veš, ali so spomin le ostali žalujoči – ali ravno narobe, da so namreč rajniki ostali v spominu... Kljub spodrslijajem v prevodu imamo pred sabo izredno privlačno in z osebno prizadetostjo napisano knjigo.